

VINNUDAGUR

KUNDU HAVT 300 FÓLK AFTURAT TIL ARBEIÐIS

Tað er eitt sindur bláoygt, at vit bara skulu leggja okkum víðopin

Áki Bertholdsen

– Fáa vit ein heimsbardaga afturt, verður hann um mat og vatn!

Jógvan Gregersen, stjóri í Vaðhorn á Strondum, heldur, at hesi fyndarorðini er ein góð mynd av, hvussu stórar møguleikar eitt land sum Føroyar, hevur.

Á vinnudegnum friggjadagin staðfesti hann, at nettupp matframleiðsla er høvuðsvinna í Føroyum og tí hava vit ein gyltan møguleika at menna okkum, sum samfelag.

– Men so mugu vit koma burtur úr støðuni sum nú er, har stórir partur av okkara fiskiríkidømi fer óvirkað av landinum til fólk í láglønarlondum at arbeiða, sigur hann.

– Tí mugu vit verja okkara framleiðslu betri, tí vit skulu sjálvi framleiða meiri matvørur burtur úr tí rávøru, vit hava, leggur hann afturat.

Hann sigur, at tað eru virðini, vit kunnu skapa burturúr okkara tilfeingisvinnu, sum ger, at vit hava ráð til at hava tænaðstuvinnur og almenn stovr í Føroyum.

– Tí skal tað vera ein treyt, at allur fiskur skal á land í Føroyum. Og verður fiskur fluttur óvirkaður av landinum, skal útflutningsgjald leggjast á hann, kanska upp á einar tvær krónur fyri kilo, sigur stjórin í Vaðhorn.

– Soleiðis skapa vit eitt størri útflutningsvirði, sum økir um penganøgðina, vit hava at arbeiða við í Føroyum. Og soleiðis skapa vit 300 – 400 arbeiðspláss afturat í

– At tosa um at verja seg, er næstan sum at banna, men sum støðan er nú, kappast vit ímóti okkum sjálvum, sigur Jógvan Gregersen, stjóri á Vaðhorn

fiskivinnuni, sigur Jógvan Gregersen.

Missa 500.000 tímar

Jógvan Gregersen sigur, at tað fyrsta vit skulu gera okkum greitt, er, at tað er matur, vit framleiða, og at hann er nógv verdur.

– Tað eru sjei milliardir fólk í heiminum. Tey skulu øll eta hvønn dag og sostatt eru tey eisini møgulig viðskiftafólk.

– Hugsa vit bara um toskin, taka vit tilsamans eini 30.000 tons um árið. Av teimum verða 20 prosent skorin til flak, og harumframt verða eini 10-15 prosent afturat framleitt í Føroyum.

– Men restin av toskinum, fer óvirkaður av landinum til Onglands, Polen, Kina og aðrastaðni.

– Hevði alt tað eisini verðið virkað í Føroyum, svarar tað til, at vit høvdu stívliga 20.000 tons av toski meiri at virka. Og brúka vit 25 tímar

at virka hvørt tons, er talan um 500.000 arbeiðstímar, og tað eru eini 300 fulltíðar arbeiðspláss.

Kappast ímóti okkum sjálvum

Stjórin á Vaðhorn sigur, at orsøkin til, at hetta ikki er veruleikin í dag, er, at føroysk virki eru í kapping við virki ymsastaðni í Evropa og í Kina, har tímalønin er ein brotpart av tí, hon er í Føroyum.

– Tað er ein kapping, har føroysk framleiðsluvirki ikki standa seg.

Hann sigur, at tá ið føroysk virki virðisøkja ein fisk, verður hann virðisøktur eini 40 prosent.

– Men bara eitt útlendskt virki bjóðar 10 oyru meiri fyri rávøruna, fer tað avstað við fiskinum, til virkingar fyri eina tímaløn, sum vit kalla sosiala dumping.

– Hetta er føroyskur fiskur, fiskaður av føroyskari kvotu. Og tá ið hann so er

virkaður á einum útlendskum virki, verður hann seldur aftur á sama marknaði, vit selja okkara fiskavørur á.

– Sostatt skulu vit kappast ímóti okkara egnu vøru. Munurin er bara, at tey hava brúkt 80 oyru upp á at framleiða vøruna, men vit noyðast at brúka fýra krónur upp á at framleiða somu vøru.

– Tí eiga vit at vera so mikið at okkum komin, at vit krevja, at allur føroyskur fiskur skal virkast í Føroyum.

– Tá verða tað vit, sum seta prísir á marknaðinum, tí øll vilja hava føroyskan fisk, sigur Jógvan Gregersen.

– Tann, sum útflytir sína rávøru, er lítið meiri enn ein bananrepublikk, leggur hann afturat.

Jógvan Gregersen sigur, at hetta er eisini galdandi fyri uppsjóvarvinnuna.

– Var makrelurin virkaður í Føroyum, skuldi vinnan sloppið undan tilfeingisgjaldinum afturfyri.

– Føroyingar keypa makrel í dósum, men føroysk vinna skal eggjast til at virka fiskin í Føroyum.

Jógvan Gregersen heldur alt gott um orðini í nýggja CEF samgonguskjalinum, har tað stendur, at bara føroysk skip skulu sleppa at fiska føroyska kvotu og at manningin skal lønast eftir føroyskum sáttmálum.

Men fyri virkini á landi ger hatta ikki mun, tí tað sær ikki ut til, at ætlanin er samstundis at seta tað sum eina treyt, at fiskurin skal virkast í Føroyum. Sostatt

fer tað framvegis at bera til at flyta fiskin til Kina at virka hann.

Hann sigur, at føroyskur fiskur hevur sera gott orð á sær. Hann ásannar, at tað er næstan sum at banna at tosa um byggja verjumúrar rundan um okkum.

– Men tað er eitt sindur bláoygt, at vit, sum eru minsta land í Evropa, skulu leggja okkum víðopin og loyva øllum, samstundis sum øll onnur lond verja seg sjálvi.

– Tí eiga vit at útjavna tann figgjarliga munin, tað